

Czeslaw Milosz

AZ

Bárcsak ki tudnám végre mondani, mi lakik bennem,
Kikiabálni: emberek, hazudtam nektek,
Amikor azt mondtam, énbennem nincs meg az,
Pedig AZ folyton ott van, éjjel és nappal is,
Jóllehet éppen ennek köszönhetően
Tudtam leírni könnyen lángra lobbanó városaitokat,
Rövid szerelmeiteket és elporló szórakozásaitokat,
A fülbevalókat, tükröket, lecsúszó vállpántokat,
A hálósobákban és a csatatereken játszódoó jeleneteket.
Az írás nekem önvédelmet jelentett,
A nyomok eltüntetését. Mert nem tetszhet az embereknek
Az, aki a tiltott dolgokat kutatja.
Segítségül hívom a folyókat, ahol úsztam, a tavakat
A nádasba nyúló pallóval, s a völgyeket,
Ahol a dal visszhangjára esti fény felel.
És beismerem, hogy mikor a létet eksztatikusan dicsértem,
Azzal, lehet, csak a magasabb stílust gyakoroltam.
De alatta AZ lappangott, amit nem próbálok megnevezni.
Az, ami hasonló a hajléktalan gondolataihoz,
Amint átmegy a fagyos, idegen városon.
És hasonló a perchez, mikor a bekerített zsidó
Meglátja a közeledő német csendőrök nehéz sisakját.
AZ olyan, mint amikor a királyfi kimegy a városba
És látja a való világot: a nyomort, betegséget, az öregedést s a halált.
AZ leginkább valaki mozdulatlan arcához hasonló,
Aki megértette, hogy örökre egyedül marad.
Vagy az orvos szavához az el nem kerülhető ítéletről.
Mivelhogy AZ kőfalba való ütközést jelent,
S annak a megértését, hogy ez a fal semmiféle könyörgésünknek nem enged.

Gömöri György fordítása